

ІТ інновації на захисті довкілля
www.ecoukraine.org

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо впровадження автоматизованої геоінформаційної
web-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем»
на регіональному та місцевому рівнях

www.ecoukraine.org

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Володимир Мороз – кандидат наук з державного управління

Олексій Сивак – кандидат політичних наук

Дані методичні рекомендації щодо впровадження автоматизованої геоінформаційної web-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» на регіональному та місцевому рівнях пропонуються до використання в роботі керівниками регіональних органів виконавчої влади (ОДА, РДА), органами місцевого самоврядування (обласними радами, районними радами, міськими, сільськими радами) та органами державного нагляду (контролю) у сфері ОНПС, для збільшення ефективності реалізації природоохоронних заходів на території відповідного регіону чи населеного пункту. Також вони можуть використовуватись як комплекс рекомендацій для учасників інститутів громадянського суспільства, основною метою діяльності яких є сприяння державним органам у реалізації заходів з охорони навколишнього природного середовища (природоохоронних заходів).

УКЛАДАЧІ: Воробйов С.В., голова Наглядового комітету громадської організації “Українське громадське об’єднання міжвідомчих комунікацій у сфері охорони навколишнього природного середовища” (ГО е-Екологія), аспірант кафедри інформаційної політики та електронного урядування Національної академії державного управління при Президентові України

Зайцев Ю.Ю., координатор, “Українське громадське об’єднання міжвідомчих комунікацій у сфері охорони навколишнього природного середовища” (ГО е-Екологія), Full Stack.NET/Mobile developer, компанія Ciklum (Данія)

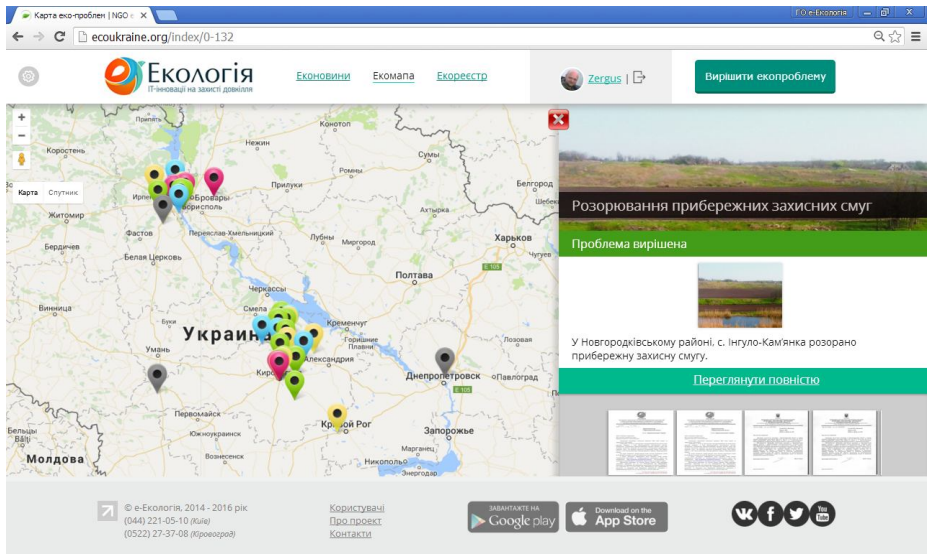
ПАРТНЕРИ:

© Українське громадське об’єднання міжвідомчих комунікацій у сфері охорони навколишнього природного середовища (ГО е-Екологія), 2016

Що таке геоінформаційна web-система «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України»?

Це автоматизована система збирання, накопичення, передачі за належністю та контролю розгляду інформації про екологічні правопорушення або проблеми регіонального і місцевого рівнів від громадян до органів влади, побудована активістами громадського об'єднання e-Екологія за моделлю інформаційної взаємодії C2G (громадяни - державі).

За допомогою web-системи, громадяни можуть самостійно впливати на вирішення власних екологічних проблем регіонального і місцевого рівнів шляхом внесення записів до системи, долучаючись таким чином до участі у природоохоронних заходах.

Які переваги від впровадження надає web-система на відповідній території?

Для регіональних органів влади та органів місцевого самоврядування (РДА, ОДА, сільради, міськради, райради, облради тощо):

- суттєве збільшення додаткових надходжень до природоохоронних фондів місцевих (обласних, районних, міських, сільських) бюджетів;
- зниження рівня соціальної напруги з питань, що стосуються ефективності заходів з охорони довкілля (соціальний ефект);
- мінімізація ризиків притягнення до відповідальності РОВВ та ОМС за порушення вимог природоохоронного законодавства на підвідомчій території.

Для органів нагляду (контролю) у сфері охорони довкілля (екоінспекції, спеціалізації, рибінспекції, лісінспекції тощо):

- отримання якісної, перевіреної інформації про проблеми та/або правопорушення у сфері охорони навколишнього природного середовища, які турбують громадян;
- економія бюджетних коштів на проведення заходів державного нагляду та контролю (рейдів, перевірок тощо);
- цілодобова екстериторіальність доступу до необхідної інформації для подальшого планування роботи;
- зручність проведення оцінки ефективності роботи окремих посадових осіб, територіальних органів державної влади керівництвом центрального апарату органу державної влади.

Для громадян та науковців:

- зручність та оперативність реалізації власних прав на чисте та безпечне життя, довкілля;
- можливість участі у вирішенні екологічних проблем;
- цілодобовий екстериторіальний доступ до відкритої статистичної інформації, право на який гарантовано Конституцією України.

Яким чином здійснюється правове регулювання та чи є достатнім законодавче забезпечення функціонування web-системи?

Чинна нормативно-правова база України є абсолютно достатньою для функціонування web-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» в межах правового поля. Цей проект реалізується на підставі положень Конституції України, ч.6 ст.5 Закону України «Про звернення громадян», ст.36 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», ст.5, ст.7 Закону України «Про інформацію», ст. 21 Закону України «Про громадські об'єднання», Постанови КМУ №1147 від 17.09.96 зі змінами.

Додатково, функціонування web-системи забезпечено Меморандумом про співпрацю між громадським об'єднанням е-Екологія та Держекоінспекцією України від 17.12.2015 №2 та листом-роз'ясненням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 02.03. 2016 року №2/13В259490.16/26-42.

Чи є досвід використання даної web-системи регіональними органами державної влади та органами місцевого самоврядування?

У 2016 році, в рамках кампанії «Цифрове перетворення України», громадським активом ГО е-Екологія, спільно з Google Україна, Кіровоградською обласною державною адміністрацією, іншими громадськими та державними партнерами,

було впроваджено web-систему «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» на території Кіровоградської області.

Збільшення яких показників (кількісних, якісних) забезпечено внаслідок впровадження web-системи ?

Станом на кінець 2016 року, за результатами нетривалого періоду роботи web-системи у напівавтоматичному режимі, в пілотному Кіровоградському регіоні, громадянами вже внесено **28 записів про екопроблеми**, що їх найбільше турбують, з яких органами держнагляду (контролю):

- **вирішено 14 екопроблем;**
- **потребують додаткового уточнення обставин 5 екопроблем;**
- **неможливо вирішити 2 екопроблеми;**
- **знаходяться в процесі вирішення 4 екопроблеми;**
- **не вирішені 3 проблеми;**

Як наслідок, за час функціонування web-системи у Кіровоградському регіоні, вже забезпечено виявлення та передачу інформації про порушення природоохоронного законодавства, відповідно до якої органами державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища проведено розрахунки розмірів шкоди **на загальну суму більш ніж 500 000 грн.** Ця сума

зараховується до природоохоронних фондів обласного та місцевого рівнів відповідно до відсоткового розподілу згідно Бюджетного кодексу України.

На чому ґрунтується теоретична основа геоінформаційної web-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України»?

Дана практична розробка має потужну науково-теоретичну базу. Обґрунтування основних положень, висновків та рекомендацій щодо розробки і впровадження web-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» представлено у магістерській роботі на тему: «Електронна система міжвідомчої взаємодії як інструмент залучення громадян до участі у формуванні державної екологічної політики». Дана робота була підготовлена та захищена на оцінку «відмінно» у 2015 році магістрантом кафедри інформаційної політики та електронного урядування, засновником громадського об'єднання е-Екологія, в рамках здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр державного управління» у Національній академії державного управління при Президентові України (м.Київ).

З метою подальшого наукового дослідження, розвитку і розширення можливостей проекту, аспірантом кафедри інформаційної політики та електронного урядування, засновником громадського об'єднання е-Екологія, наразі здійснюється підготовка кандидатської дисертації на тему: «Механізм участі громадян у формуванні державної природоохоронної політики» в рамках здобуття наукового ступеня кандидат наук з державного управління у Національній академії державного управління при Президентові України (м.Київ)

Крім того, обґрунтування необхідності розробки і впровадження згаданої геоінформаційної web-системи викладено у 10 фахових наукових публікаціях з державного управління.

Яким чином можна долучитись до реалізації цього проекту та впровадити web-систему на території регіону?

Для підключення регіону до web-системи, достатньо зв'язатись з представниками ГО е-Екологія будь-яким зручним для Вас способом та залишити заявку, а саме:

1. Відправити листа на електронну поштову скриньку vgou@ecoukraine.org, надіслати повідомлення через портал www.ecoukraine.org, зателефонувати до колл-центру [+380442210510](tel:+380442210510) або написати нам в мережі Facebook <https://www.facebook.com/groups/ecoukraine/>

2. Домовитись про графік робочих зустрічей представників ГО е-Екологія з керівництвом відповідної області, району, міста, селища, села. Всього планується проведення трьох робочих зустрічей, під час яких представники ГО е-Екологія презентують всі можливості проекту та розкажуть про особливості функціонування web-системи на відповідній території. Сторони обговорять шляхи подальшої співпраці, варіанти забезпечення функціонування web-системи на відповідній території, визначать відповідальних виконавців, а також нададуть практичні рекомендації щодо реалізації проекту, на підставі досвіду інших регіонів (з копіями підтверджуючих документів). Має бути підписаний договір про спільну реалізацію природоохоронних заходів в рамках громадсько-державного партнерства між ГО е-Екологія та відповідальним підрозділом облдержадміністрації, виконкому міськради, сільради тощо (Департамент екології ОДА, Управління охорони навколишнього середовища та інш.).

Як показує практика, термін реалізації проекту, від початку переговорного процесу до запуску web-системи у відповідному регіоні, в середньому складає від двох до п'яти місяців.

Які додаткові фінансові витрати необхідні для впровадження web-системи?

Для впровадження web-системи на території відповідного регіону не потрібні додаткові фінансові витрати з місцевого чи іншого бюджету. Web-система «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» є абсолютно безкоштовним, соціальним проектом, що розроблений та впроваджується активом ГО е-Екологія на підставі наукових напрацювань учасників об'єднання. Реалізація проекту не має на меті отримання комерційної вигоди. Разом з тим, web-система забезпечує збільшення надходжень до відповідних природоохоронних фондів місцевих бюджетів та суттєво знижує рівень соціальної напруги у питаннях, які стосуються охорони навколишнього природного середовища та доступу до екологічної інформації.

Як забезпечується функціонування web-системи на території відповідного регіону?

Після впровадження web-системи на території відповідного регіону, робота проекту забезпечується спільними зусиллями місцевого населення, громадських активістів, регіональних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та територіальних органів державного нагляду (контролю), за технічної і організаційної підтримки ІТ та природоохоронного активу ГО е-Екологія з метою обслуговування її

безперебійного функціонування. Громадська організація е-Екологія безкоштовно надає зацікавленим особам інноваційний інструмент, що забезпечує зручність, доступність та ефективність тристоронньої комунікації, а також забезпечує обслуговування функціонування цього інструменту. Автоматизовану геоінформаційну web-систему «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» сторони використовують на власний розсуд.

Що потрібно для обслуговування функціонування автоматизованої геоінформаційної web-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України»?

Для обслуговування функціонування автоматизованої геоінформаційної web-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» потрібно:

1. Внести зміни до відповідної програми охорони навколишнього природного середовища області (міста, району тощо), доповнивши перелік природоохоронних заходів та об'єктів, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів обласного (місцевого, районного тощо) фонду охорони навколишнього природного середовища, наступними пунктами:

- заходи щодо обслуговування функціонування автоматизованих геоінформаційних систем;
- заходи щодо проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок, фестивалів та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики;
- заходи щодо охорони тваринного світу та боротьби з браконьєрством.

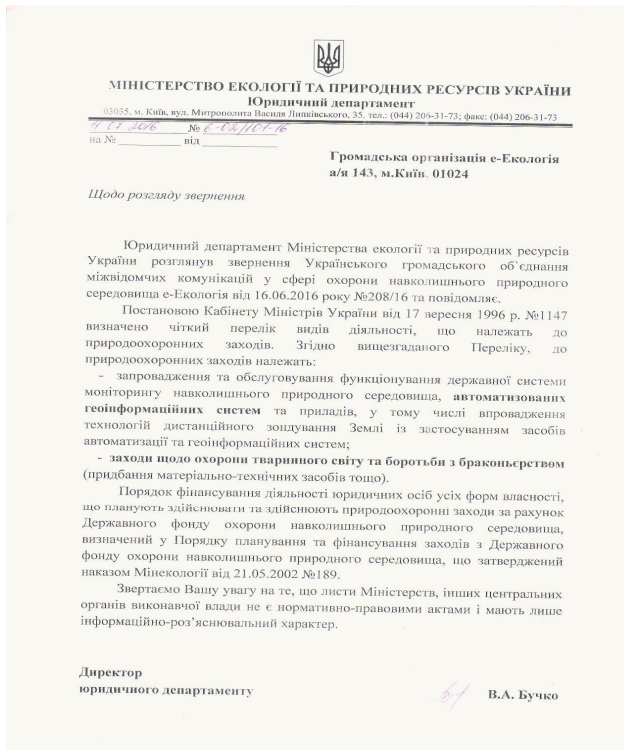
та передбачити відповідне фінансування на вищевказані природоохоронні заходи, у визначеному регіональним органом виконавчої влади та затвердженому органом місцевого самоврядування розмірі. **Фінансування на реалізацію заходів щодо обслуговування функціонування автоматизованих геоінформаційних систем не повинно перевищувати 20% від очікуваних надходжень до природоохоронного фонду від впровадження автоматизованої геоінформаційної web-системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України» в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці.** Наприклад, якщо прогнозний показник надходжень від реалізації проекту на території відповідного регіону складає 800 000 грн./рік, то фінансування на реалізацію заходів щодо обслуговування функціонування автоматизованих геоінформаційних систем не повинно перевищувати 160 000 грн./рік.

Розпорядником бюджетних коштів, як правило, визначається відповідний Департамент екології ОДА, Управління охорони навколишнього природного середовища або інші відповідальні структурні підрозділи органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування, який уповноважується укласти договір про спільну реалізацію природоохоронних заходів між ГО е-Екологія, територіальними органами державного нагляду (контролю) та іншими місцевими природоохоронними організаціями і установами (за необхідності).

Чи мають право органи влади (міста, району, тощо) фінансувати запропоновані заходи за рахунок фондів з охорони навколишнього природного середовища?

Регіональні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування мають право фінансувати відповідні природоохоронні заходи за рахунок фондів охорони навколишнього природного середовища, якщо такі заходи відповідають переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №1147 від 17.09.96 зі змінами. Нижче, приведено офіційне роз'яснення юридичного департаменту Міністерства екології та природних ресурсів України:

Пропонуємо Вашій увазі «покрокову» інструкцію запровадження та обслуговування функціонування автоматизованої геоінформаційної системи в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці:

Крок №1 – Подання пропозиції

Крок №2 – Відповідь органу влади

06.06.2016 № 215/16
 на № від

Голові
 Кировоградської обласної
 державної адміністрації
 Кузьменчу С.А.

Щодо проєкції пропозиції по
 фінансуванню природоохоронних
 заходів за рахунок фонду

Шановний Сергію Анатолійовичу!

Дозволяє зазначити Вам своє погугу та звернутися з наступним.
 Станом на 06.06.2016 року учасниками громадської організації «Українське громадське об'єднання мешканців комунальній з сфери охорони навколишнього природного середовища е-Екологія» реалізовано низку корисних ІТ проєктів та проведено ряд результативних природоохоронних заходів у Кировоградському регіоні на громадських засадах, результатом яких є належний рівень організації контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища та систематичне залучення населення до природоохоронного фонду обласного бюджету. Разом з тим, за умови відносно високого фінансування, участь громадської інспекції ГО «Екологія» спільно з державними природоохоронними органами, безумовно зможуть забезпечити належну фізичну захист та ефективно реалізувати заходи, з частин охорони та відтворення агроландшафтного потенціалу регіону і - як наслідок, суттєво збільшити надходження коштів до обласного природоохоронного фонду місцевого бюджету.

Враховуючи викладене, експертний Сергію Анатолійовичу, запрошуємо Вам приступити пропозиції по фінансуванню природоохоронних заходів та провести розглянути можливість внести зміни до комплексної програми з охорони навколишнього природного середовища на 2016-2020 рр., з метою вираження питання щодо належного фінансування виконати природоохоронних заходів, проведенні яких, планує здійснювати громадська організація «Українське громадське об'єднання мешканців комунальній з сфери охорони навколишнього природного середовища е-Екологія» спільно з працівниками державних природоохоронних органів (за згодою).

- Додаток: 1. Лист-роз'яснення Мінсередовища від 11.07.2016 №69-02/101-16 на 1 арк.
 2. Проектна пропозиція на 28 арк.

З повагою і надією на співпрацю,

Голова об'єднання,
 кандидат наук з державного управління

[Signature]
В.В. Мрозу

на № від

Голові об'єднання
 ГО «Українське громадське об'єднання е-Екологія»
 МРОЗУ В.В.

Про фінансування
 природоохоронного заходу

Шановний Володимире Васильовичу!

Розглянувши Ваші листи від 14 липня 2016 року № 215/16 та від 14 липня 2016 року № 217/16 про видалення кошти на фінансування природоохоронних заходів щодо охорони ватричного світу та боротьби з браконьерством, проведення яких, планує здійснювати громадська організація «Українське громадське об'єднання е-Екологія» обласна державна адміністрація повідомляє наступне.

Підприємство 1 фінансування природоохоронних заходів та об'єктів за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища здійснюється відповідно до Порядку планування та фінансування природоохоронних заходів та об'єктів з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, затвердженого розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 4 вересня 2013 року № 419-р (далі - Порядок), за умови, що дані закла є природоохоронними, тобто відповідає Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року № 1147 (далі - Перелік).

Обласне державно адміністративне управління направило до обласного ради проект рішення щодо внесення змін до Комплексної програми охорони навколишнього природного середовища в Кировоградській області на 2016 - 2020 роки, яким передбачено виконання зазначеного заходу у 2016 році.

Враховуючи викладене, запрошуємо подати до обласної державної адміністрації екологічний запит про видалення коштів з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2016 році на проведення заходів щодо охорони ватричного світу та боротьби з браконьерством у відповідності до вищезазначеного Порядку.

З повагою

Перший заступник голови
 обласної державної адміністрації

[Signature]
С. КОВАЛЕНКО

Листопада 22 65 24

Крок №3 – Подання екозапиту

Крок №4 – Внесення змін Програми

04.10.2016 № 245/16
 на № від

Голові
 Кировоградської обласної
 державної адміністрації
 Кузьменчу С.А.

Щодо розгляду
 екологічного запиту

Шановний Сергію Анатолійовичу!

Громадська організація е-Екологія застерігає Вас своє погугу та звертатися з наступним.

ГО «Екологія» просить Вас розглянути можливість посприяти у фінансуванні реалізації у 2016 році природоохоронних заходів «Заходи щодо охорони ватричного світу та боротьби з браконьерством (придбання матеріально-технічних засобів)» на території Кировоградської області, за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища.

- Додаток:
1. Книга листа Кировоградської ОДА від 11.08.2016 №01-32377/2 на 1 арк
 2. Екологічний запит ГО «Екологія» на 3 арк
 3. Зважаний кошторис розрахунок на 1 арк
 4. Бюджетний запит на 2 арк
 5. Книга листів Міністерства від 11.07.2016 №69-02/101-16
 6. Поданнями результативності роботи ГО «Екологія» на 7 арк
 7. Книга листа ДЕУ у Кировоградській області від 06.09.2016 №69-81/912
 8. Книга розрахунок розміру шкоди від 04.08.2016 року на 1 арк
 9. Книга Парламенту ДЕУ України від 08.02.2016 №23-10-597 на 1 арк
 10. Книга довідки ДП «Комп'ютерний лісництво» від 06.04.2016 №7/4 на 1 арк
 11. Книга Меморандуму про співпрацю між ГО «Екологія» та ДЕУ у Кировоградській області від 17.09.2015 року
 12. Книга Меморандуму про співпрацю між ГО «Екологія» та ДЕУ України від 17.12.2015 року

З повагою і надією на подальшу співпрацю,

Голова об'єднання,
 кандидат наук з державного управління

[Signature]
В.В. Мрозу

Вул. С.В. Вербицького
 Тел.: 066 296 01 24

Додаток до протоколу засідання обласної робочої групи з вибору та формування переліку природоохоронних заходів та об'єктів, що будуть фінансуватися з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища

ПЕРЕЛІК
 природоохоронних заходів та об'єктів, фінансування яких буде здійснюватися з 2017 року за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища

Назва програмного розпорядження кошти	Назва об'єкта та заклад, який пропонується до виконання в Перелік	Місяць виконання на вересень, жовтень, листопад	Залучення коштів з місцевого бюджету на 2017 рік, тис. грн.	Залучення коштів з місцевого бюджету на 2017 рік, тис. грн.	Відсоток запропонованих коштів до заг. виконання на 2017 рік, тис. грн.	Назва програм, які виконують, об'єкти чи закла
І Природоохоронні закла						
	Висадка пелюстичного пасажирів у сільськогосподарській області на 2016 рік та Регіональної діяльністю протіти навколишнього природного середовища «Екологія» обласної на 2016 рік		1,01 тис. грн.	1,01 тис. грн.	60,0	«Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища на 2016-2020 роки», затверджена рішенням обласної ради 25 березня 2016 року № 44
Департамент екології та охорони навколишнього середовища	Проведення в області ДІА доповіді		100,0 тис. грн.	100,0 тис. грн.	100,0	«Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища на 2016-2020 роки», затверджена рішенням обласної ради 25 березня 2016 року № 44
	Наукові дослідження з виявлення та отримання заповідної інфраструктури шляху природних територій		60,0 тис. грн.	60,0 тис. грн.	60,0	«Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища на 2016-2020 роки», затверджена рішенням обласної ради 25 березня 2016 року № 44
	Заходи щодо охорони		150,0 тис. грн.	150,0 тис. грн.	150,0	«Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища на 2016-2020 роки», затверджена рішенням обласної ради 25 березня 2016 року № 44

Яким чином та куди спрямовуються ресурси, після прийняття рішення про фінансування відповідних природоохоронних заходів за рахунок фонду охорони навколишнього природного середовища?

Після прийняття рішення про фінансування відповідних природоохоронних заходів за рахунок фонду охорони навколишнього природного середовища, між всіма зацікавленими Сторонами (Департамент екології ОДА, громадські організації, територіальні органи держнагляду (контролю) та інші) підписується Договір про спільну реалізацію природоохоронних заходів відповідно до внесених раніше змін до програми та поданого виконавцем робіт екологічного запиту.

Всі ресурси, які отримуються з фонду охорони навколишнього природного середовища, згідно вимог чинного законодавства, можуть витрачатись **виключно** на реалізацію відповідних природоохоронних заходів, а саме:

1. Обслуговування функціонування автоматизованої геоінформаційної системи «Інтерактивний реєстр екологічних проблем України», куди входять витрати на:
 - технічну підтримку безперебійної роботи web-системи;
 - реєстрацію доменного імені (в разі необхідності), хостингу тощо;
 - адміністрування та модерування web-системи;
 - дорозробку модулів та автоматизацію алгоритмів роботи web-системи;
 - створення моделей та нових функцій у роботі системи, відповідно до особливостей регіону.
2. Проведення навчальних семінарів-тренінгів з метою ознайомлення населення та громадських природоохоронних активістів із можливостями геоінформаційного інструментарію Google та e-Ecology у діяльності сучасних природоохоронців, куди входять витрати на:
 - організацію згаданих заходів (як приклад, можна розглянути проведення навчального семінару-тренінгу в режимі питання/відповідь для природоохоронців м. Кропивницький та Кіровоградського регіону на тему: «Можливості геоінформаційного інструментарію Google та e-Ecology у діяльності сучасних природоохоронців» <http://ecoukraine.org/news/>);
 - видання поліграфічної продукції з екологічної тематики (візитки, календарі, брошури тощо);
 - видання тиражу навчального посібника «Я Природоохоронець!».
3. Організація рейдів, спільно зі спеціалістами територіальних органів державного нагляду (контролю) та місцевими громадськими активістами, з охорони тваринного світу та боротьби з браконьєрством, куди входять витрати на:
 - матеріально-технічне забезпечення, включаючи придбання ПММ.

Досить ловити заморських покемонів,
лови вітчизняних екопорушників!

Наші контакти:

+380442210510 +380522273708

www.ecoukraine.org vgo@ecoukraine.org

Адреса для листування: 01024, м. Київ, а/с 143